

גיליון מס' 422 פרשת ויקה"פ החודש
תשפ"א שנה תשיעית

לעילוי נשמת
ר' יצחק שלמה ב"ר שמואל
קרליבך ז"ל
נלב"ג ג' ניסן תשע"ט תנצב"ה

דברי שי"ה

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

משולחנם של רבותינו עיני העדה
רבינו מרן שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א
רבינו מרן ראש הישיבה הגר"ג ארלשטיין שליט"א

הבהרה: ארורים כל הגוים

בגליון פרשת תצוה-פורים הובא מספר שיח המגילה, בשם חתנא דבי נשיאה הגאון הגדול רבי שרגא שטינמן שליט"א, אודות נוסח הפיוט 'ארורים כל הרשעים ברוכים כל הצדיקים'.

היות והדברים שם לא היו מדויקים, נתבקשנו לתקן כי הנוסח הנכון שרבינו גורס הוא 'ארורים כל הגוים ברוכים כל היהודים', והצנזור שינה וכתב רשעים וצדיקים, עכ"ד.

ערב חג הפסח הבעל"ט

לידינו קוראי הגליון שליט"א אליה הגליון הבא ייצא לקראת שבוע הבא - פרשת ויקרא, והוא יצורף אל מארז חוברות ייחודי וחגיגי לכבוד חג הפסח, ובו יופיעו מתורתם של גדולי הדור שליט"א (ועוד...), על ידי מערכת ה'קובץ גליונות'.

כמו כן יופיע חוברת 'דברי שיח' נפרדת מתורת מרן שליט"א, ענינים חדשים ומענינים מתורת מרן שליט"א בעניני חג הפסח, ומאמר מרתק אודות המהפכות - פרק ג'.
בברכת חג פסח כשר ושמח

פנינים על הפרשה

מראה - שייכת רק לנשים

ויבואו האנשים על הנשים (ל"ה כ"ב)

כתב הספורנו כאן, כי הגיעו עם הנשים משום שאין מקבלין מאישה בלי רשות בעלה אלא דבר מועט (ב"ק ק"ט), ולכן הגיעו גם הבעלים, כדי שיקבלו מהם כל מה שהביאו.

והעיר רבינו, מדוע לגבי מראות הצובאות שהביאו הנשים (להלן ל"ח ח') הוא לא נזכר שהגיעו גם הבעלים.

ויישב: מראה היא דבר השייך רק לשימוש הנשים, כי הרי הלכה היא (יר"ד סימן קנ"ו ס"ב) שאסור לגבר להביט במראה. ותכשיט שהוא מיוחד לאישה מותר לה להביא בלי רשות בעלה!

בסעודה אחרת בזמן אחר הוסיף:

לולא דברי הספורנו פשט הכתוב הוא, שכאשר הגיעו איש ואישה, הקדימו את הגברים תחילה, ואין הכי נמי אישה שאין לה בעל כגון שאינה נשואה, הגיעה לבדה, ובא הכתוב לומר שאם שניהם עומדים בתור, את האיש מקבלים תחילה, כיון שאיש קודם לאישה כדתנן בהוריות (י"ג א').

ואגב סח רבינו:

בדיני ספירת העומר דנו הפוסקים אם נשים יכולות לספור בברכה או חוששים שישכחו ולא יזכרו לספור כל הימים (ועין משנה ברורה סימן תפ"ט סק"ג) ואבא, מרן הסטייפלר זצוק"ל, רצה שהבנות יספרו כל יום בברכה ולא ישכחו, וחיפש מקום בולט לתלות פתק של תזכורת.

והיה מניח פתק תזכורת על המראה... כי ידע ששם בוודאי הבנות יראו בכל יום, ולא ישכחו לברך... ואכן כך היה, תמיד זכרו לספור כל יום בברכה.

חכמת בעלי החיים בהכנת כלי המשכן

ועשה בצלאל ואהליהב וכל איש חכם לב אשר נתן ה' חכמה ותבונה בהמה (ל"ו א') איתא במדרש (שמות רבה פמ"ח סי' ג') כל מי שנתעסק במלאכת המשכן, נתן לו הקב"ה חכמה ובינה ודעת, שנאמר: 'ויעשו כל חכם לב', ולא רק בבני אדם אלא אפילו בהמה וחיה, שנאמר: 'חכמה ותבונה בהמה', בהמה כתיב, שנתנה חכמה באדם ובבהמה.

וצריך עיון, בשביל מה היה צריך את הנס הגדול הזה, שגם לבעלי חיים תהיה חכמה?

ואמר רבינו, כי הנה כל כלי בית המקדש היה צריך לעשותו לשמן, דכתיב (ריש תרומה וברש"י שם) ועשו לי - לשמי (רמב"ם פ"א מבית הבחירה ה"כ ובקריית ספר שם, ושם לא עשו לשמן פסול).

והנה כשהביאו את הזהב למקדש, היה צריך לזקק אותו מסיגין שיהיה זהב טהור, וכיצד עשו, איתא בירושלמי (יומא פ"ד ה"ד) שהיו חותכים את הזהב לחתיכות קטנות ומצפים אותן בבצק, ונעמיות אוכלות אותן ומסננות במעיהן ואחרי זה מוציאות זהב מזוקק.

והרי הנעמיות צריכות לכוון לשמן, ולכן אפוא נתן הקב"ה חכמה בלב בעלי חיים... (שבענו מטוביך)

כשעלו רבינו ומשפחתו לארץ בניסן תרצ"ד היה רבינו ילד כבן שש, שלח הגאון ר' מתת'י שטיגל ר"י בית יוסף בב"ב את ר' צבי כגן שהיה אז תלמיד הישיבה לנמל חיפה לקבל את פניהם, והביא להם דברי מאכל, בתוך הדברים היה גם בטנים, רבינו שהיה אז ילד בן שש ראה דבר שלא הכיר כלל (ברוסיה לא היה מצוי דברים אלו) היה בטוח שזה פרי חדש, מיד אמר: הנה יהיה לנו כבר שהחינו לפסח [ולא ידע שזה קטניות האסורות בפסח].. (מנחת תודה)

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com

ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"נ, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, ושו"ת מרבינו.

קרבה שנת השבע (ג)

ידיד ה' ישכון לבטח

את המדור בנושא השמיטה, נקדיש השבוע לזכרו של פאר מקורבי רבינו מרן שליט"א, להבחל"ח הגאון רבי יצחק שלמה קרליבך ב"ר שמואל זצ"ל, שיום פטירתו השני יחול א"ה בתאריך ג' ניסן תשע"ט.

שנים רבות קבע הרב קרליבך את מקום מגוריו במושב 'תפרח', שם עבד את בוראו בדביקות ובתמימות, וזכה להרבות ולהפיץ חיילים לתורה.

הגרי"ש קרליבך זצ"ל עם להבחל"ח רבינו מרן שליט"א

רבינו שותה 'לחיים' בחול המועד סוכות, בסוכתו של הגרי"ש ז"ל כששהה בסוכות בבני ברק

כעבדא קמיה מריה

רבינו שליט"א חיבבו וקירבו בימין צדקו, ובכל פעם שהיה מגיע למעונו היה מקדיש לו זמן רב יותר מהרגיל. בשנים האחרונות היתה לו קביעות מיוחדת להשתתף בלימוד המיוחד של מרן שליט"א עם גיסו הגר"י זילברשטיין, ומלבד זה היה זוכה לשבת לצד מרן שליט"א כמה פעמים בשעות הערב במשך השבוע, וכבר הזכרנו את הדברים אחרי הסתלקותו ז"ל.

בהיותו תלמיד חכם ואיש של אחוה, באו לפתחו הרבה חילוקי דיעות שהתגלו - כמנהגו של עולם - כדי שהוא בחכמתו יישב את הדברים. ואכן ברוב תבונה הוא תמיד ידע להשיב את השלום על כנו, ולדאוג לכבוד כל הבריות.

אמונת החכמים היתה טבועה בדמו, וכל אימת שהיתה לו שאלה ללא הכרעה, לא היה מתעצל, ולא הסתפק בלהרים טלפון או לשלוח מכתב לבית מרן שליט"א, אלא היה עולה לאוטובוס ונוסע לבני ברק, שואל את השאלה וחוזר לביתו.

על חיזוק השמיטה

בין שלל זכויותיו, (שרובם לא נודעים, אודות לשתיקתו רבת המשמעות), שמר רבי שלמה זצ"ל קשר הדוק עם הרבה בעלי תשובה מתחזקים, וחלק נכבד מאורחות חייהם ויראת שמים שלהם נזקפים אך ורק לזכותו. מפעם לפעם היה ניתן לראותו בבית רבינו שליט"א כשאליו מתלווה יהודי מתחזק, והרב קרליבך פורס לפני מרן שליט"א את מבוכתו, ומסייע לו בדרכי החיים.

בין השאר, נהג הרב קרליבך בפועל לחקלאים שומרי השמיטה. מושב תפרח שוכן כידוע בין שדות, ורבים מהם נמשכו כפרפרים אל האור אחרי שלוותו ואור פניו של רבי שלמה ז"ל, הם ביקשו את עצתו והדרכתו. כפי הידוע לנו, באחד ממטעי האתרוגים שמרו שמיטה כדין ולקחו את שליחות 'אוצר בית הדין' בליווי המלא של רבי שלמה ז"ל.

בעיון בין פנקסיו שכתב ידידו ז"ל, ונמסרו בזמנו למערכת 'דברי שיח' לזיכוי הרבים, מצאנו כי הוא כותב בשם מרן שליט"א כי ברכת השביעית 'וצווייתי את ברכתי' נאמר הן על הפירות שיצמחו בשפע, והן על העוסקים בלימוד ההלכות, והן על התומכים בממון להחזקת גבורי כח החקלאים. ועצם האסיפה של כסף בענין זה הוא חלק ממצות שביעית.

מעשה חמד - ברכת האילנות

בשורה מרנינה בעולם התורני עם הופעתו המחודשת של הספר הנודע מעשה חמד על ברכת האילנות, הספר היוה חידוש כשיצא לאור לפני כ-35, תופעה שלא היתה מוכרת בשעתו, ספר בן 350 עמודים על סעיף אחד בשו"ע, ת"ח מובהקים הופתעו לשמוע עתה שנוספו בס"ד אלפיים עמודים נוספים בלעה"ר, אין זה אלא המחשה נפלאה למה שאמרו חז"ל (חגיגה ג): מה נטיעה זו פרה ורבה אף ד"ת פרי'ן ורבי'ן, הספר נחלק לעשרים וחמשה פרקים המכילים מעל אלף וחמש מאות סעיפים עם אלפי הערות ומקורות פעמים בארוכה ופעמים בקצרה כדרכה של תורה לשמחת לב ולאובהי תורה.

עבור ת"ח מופלאים אלו מהוה הספר בשורה מרנינה ביותר בהיותו דולה ומשקה, כאשר שמו היקר של מורינו שר התורה שליט"א מופיע בספר יותר משמונה מאות פעמים!!!

במדור 'שיח חכמה' המופיע בראש הספר, המכיל מעל 30 עמודים ד"ת של רבינו שליט"א.

הרהמ"ח שליט"א חקק ע"ג ספר מרגלית נאה מפי רבינו שליט"א, שכאשר שוחח עם רבינו שליט"א באחת הסוגיות חזר בפניו על חידוש של בעל האשל אברהמי הבוטשאטשר, הוא מספר שרבינו שליט"א תיקן מיד את לשונו ואמר הגאון מבוטשאטש, היינו שרבינו שליט"א באמירתו הקצרה והברורה הסב את תשומת לבו שיש להזהר בכבודם של תלמידי חכמים ולהזכיר בדרך כבוד, ושאינו לכנותו אלא בדרך כבוד בשמו הנאה לו הגאון מבוטשאטש. דברי פי חכם חז.

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🏠 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשידי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שיח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 שלוחה- 1586

קהילות 073-2757000 שלוחה- 4310